

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Основне академске студије етнологије и антропологије
Назив предмета: Антропологија рода и сродства
Наставник/наставници: доц. др Зорица Ивановић
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: без услова
<p>Циљ предмета</p> <p>Истраживање сродства већ више од сто педесет година заузима једно од централних места у антрополошким истраживањима. Историја антрополошке мисли о сродству открива теоријске и епистемолошке помаке који су уочљиви особито од седамдесетих година двадесетог века. Резултат ових промена је преиспитивање основних принципа, концепата и приступа у контексту нових оријентација и сазнања. Истовремено, промене које одликују савремена друштва, као што је пораст броја разведених бракова и породица са једним родитељем, интернационална усвојења, развој нових генетских и биорепродуктивних технологија, истополни бракови и породице, интернационални режим родне правде и права детета, као и други процеси и феномени, поново смештају сродство у центар пажње и отварају нов простор за антрополошка изучавања. На овом предмету студенти и студенткиње ће стећи знања о аналитичким категоријама и теоријским концептима неопходним за истраживање, анализу и интерпретацију различитих феномена и питања које проблематика сродства покреће. Такође ће бити упознати са различитим теоријским приступима и расправама које су обележиле историјски развој антропологије сродства. Стицањем знања о различитим друштвеним, историјским и културним концептуализацијама ових односа, као и о теоријским и методолошким проблемима које ове различитости покрећу, представља један од циљева овог предмета. Осим тога, предмет има за циљ да студенте и студенткиње упозна са одликама различитих система порекла, сродства и брака и њиховим структурно-историјским трансформацијама. Такође, један од циљева јесте и развијање аналитичких способности које омогућавају да се разуме веза између сродства и других друштвених „домена“ и институција (економија, политика, држава, родни односи, религија, научно-технолошки развој...).</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти и студенткиње ће овладати аналитичким, теоријским и методолошким средствима која ће им омогућити разумевање, истраживање и анализу различитих феномена и питања у вези са друштвеним односима које називамо сродством.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Сродство као дистинктивна одлика људских друштава. Значај антрополошког изучавања терминологије сродства. Теорија о групама порекла. Теорија о брачним савезима. „Крiza сродства“ – преиспитивања и нови приступи. Сродство и родни односи. Сродство и економија. Политика, држава и сродство. Сродство и религија. О (ре)дефинисању концепта породице, родитељства и новим облицима сродства. Сродство у доба генетске медицине и нових биотехнологија. Завршна дискусија – трансформације и метаморфозе сродства.</p>
<p>Литература</p> <p>Barnes, J. A. (1962). African Models in New Guinea Highlands, <i>Man</i> 62: 5-9.</p> <p>Birth, Kevin (1997). Most of Us Are Family Some of the Time: Interracial Unions and Transracial Kinship in Eastern Trinidad. <i>American Ethnologist</i> 24 (3): 585-601.</p> <p>Carsten, Janet (2007). Constitutive Knowledge: Tracing Trajectories of Information in New Contexts of Relatedness. <i>Anthropological Quarterly</i> 80 (2). Kinship and Globalization. 403-426.</p> <p>Evans-Pritchard, E. E. (1983). <i>Socijalna antropologija</i>. Beograd: Prosveta, Biblioteka XX vek. 307-326.</p> <p>Featherstone, Katie, Paul Atkinson, Aditya Bharadwaj and Angus Clarke (2006). <i>Risky Relations. Family, Kinship and the New Genetics</i>. Oxford, New York: Berg. 1-23.</p> <p>Finkler, Kaja (2000). The Kin in the Gene: The Medicalization of Family and Kinship in American Society. <i>Current Anthropology</i> 42(2): 235- 263 .</p> <p>Franklin, Sarah (1997). <i>Embodied Progress. A Cultural Account of Assisted Conception</i>. London and New York: Routledge. 73-100.</p> <p>Galvin, Kathey (2001). Schneider Revisited: Sharing and Ratification in the Construction of Kinship. In Linda Stone (ed.). <i>New Directions in Anthropological Kinship</i>. New York, Oxford: Rowman & Littlefield Publishers. 109-124.</p> <p>Godelije, Moris (1982). <i>Markizam i antropologija</i>. Zagreb: Školska knjiga. 289-336.</p> <p>Godelije, Moris. 2005. Šta je seksualni čin. <i>The Post</i> 1: 57-69.</p> <p>Godelije, Moris (2003). Ubistvo oca ili žrtvovanje seksualnosti? Pretpostavke o osnovama socijalne veze. <i>Treći program</i> 119-120: 285-312.</p> <p>Gorunović, Gordana (2009). Strukturalno-antropološka teorija srodstva Klod Levi-Strosa. <i>Antropologija</i> 7: 17-30.</p> <p>Goslinga Roj, Dž. M (2003). Granice tela, fikcija ženskog ja. Etnografski pogled na moć, feminizam i reproduktivne tehnologije. <i>Kultura</i> 105/106: 183-209.</p> <p>Hayden, Corin (1995). Gender, Genetics, and Generation : Reformulation Biology in Lesbian Kinship, <i>Cultural Anthropology</i> 10 (1): 41-63.</p> <p>Herrenschmid, Clarisse (1994). <i>Le xwtodas ou mariage „incestueux“ en Iran ancienne</i>. Dans Pierre Bont (dir.). <i>Épouser au plus proches. Inceste, prohibitions et stratégies matrimoniales autour de la Méditerranée</i>. Paris : EHESS. 113-125.</p> <p>Hopkins, Keith (1994). Le mariage frère- soeur en Égypte romaine. Dans Pierre Bont (dir.). <i>Épouser au plus proches. Inceste, prohibitions et stratégies matrimoniales autour de la Méditerranée</i>. Paris : EHESS. 79-95.</p> <p>Hughson, Marina (2015). Sami roditelji na zapadnom Balkanu. U Isidora Jarić (ur.). <i>Politike roditeljstva: iskustva, diskursi i institucionalne prakse</i>. Beograd: Sociološko udruženje Srbije i Crne Gore, Institut za sociološka istraživanja, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu. 11-34.</p> <p>Hua, Cai (2001). <i>A Society without Fathers or Husbands. The Na of China</i>. New York: Zone Books. 19-32.</p> <p>Ivanović, Zorica (2013). Još jednom o formativnom periodu antropologije: promena pojma istorije. <i>Etnološke sveske</i> n.s. 21 (10): 183-199.</p> <p>Ivanović, Zorica (2008). O izučavanju srodstva u poslednjim decenijama dvadesetog veka. <i>Etnoantropološki problemi</i>, n. s. 5 (3): 107-138.</p> <p>Ivanović, Zorica (2007). Antropološka kritika teze o "braku kupovinom žena". Prilog promišljanju interdisciplinarnosti, <i>Etnoantropološki problemi</i>, n. s. 2 (4): 157-220.</p> <p>Ivanović, Zorica (2002). Na koga liče deca? Srodstvo kod Srba i principi percepcije sličnosti među srođnicima, U Dragana Radojčić (ur.). <i>Životni ciklus u gradskoj sredini</i>. Beograd: Posebna izdanja EI SANU 48: 375-408.</p> <p>Kahn, Martha S. (2004). Eggs and Wombs: The Origin of Jewishness. In Robert Parkin with Linda Stone (eds.), <i>Kinship and Family. An Anthropological Reader</i>, Oxford: Blackwell Publishing. 362-375.</p> <p>Lič, Edmund (1982). <i>Klod Levi-Stros</i>. Beograd: Prosveta, XX vek. 115-136.</p> <p>Lutz, Helma (2011). <i>The New Maids. Transnational Women and the Care Economy</i>. London and New York: Zed Books. 111-118.</p> <p>Kreber, Alfred L. (1969). Klasifikacioni sistemi srodstva. U Dragoljub Mićunović (ur.) <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i> 1. Beograd: Vuk Karadžić. 263-267.</p> <p>Kuper, Adam (2018). We need to talk about kinship. <i>Anthropology of this Century</i> 23: 1-12.</p> <p>Kuper, Adam (2004). Lineage theory. A critical retrospect. In Robert Parkin with Linda Stone (eds.). <i>Kinship and family. An anthropological reader</i>, Blackwell publishing ltd., Oxford 2004, 79-93.</p> <p>Lič, Edmund (1982). <i>Klod Levi-Stros</i>. Beograd: Prosveta/biblioteka XX vek. 120-136.</p> <p>McKinnon, Susan (2018). Cousin marriage, hierarchy, and heredity: contestations over domestic and national body politics in 19th-century America. <i>Journal of the British Academy</i> 7: 61-88.</p> <p>Miterauer, Mihael (2001). <i>Kad je Adam kopao a Eva prela: istorijsko antropološki ogledi iz prošlosti evropske porodice</i>. Beograd: Udruženje za društvenu istoriju. 71-85.</p> <p>Novas, Carlos and Nicolas Rose (2000). Genetic risk and the birth of the somatic individual. <i>Economy and Society</i> 29 (4): 485-513.</p> <p>Perdoso de Lima, Antónia (2000). Is blood ticker than economic interest in familial enterprises? In Peter P. Schweitzer (ed.). <i>Dividends of Kinship. Meanings and Uses of Social Relatedness</i>, London and New York: Routledge. 151-174.</p> <p>Ragone, Heléna (1999). The Gift of Life: Surrogate Motherhood, Gamete Donation, and Constructions of Altruism. In Linda L. Layne (ed.). <i>Transformative Motherhood: On Giving and Getting in a Consumer Culture</i>. New York: New York University Press. 65-88.</p>

Selman, Peter (2010). Intercountry Adoption as Globalized Motherhood. In Wendy Chavkin and Jane Maree Maher (eds.). *The Globalization of Motherhood. Deconstructions and reconstructions of biology and care*. London: Routledge. 79-105.

Silk, Joan B. (2001). Ties That Bond: The Role of Kinship in Primate Societies. In Linda Stone (ed.), *New Directions in Anthropological Kinship*, New York, Oxford: Rowman & Littlefield Publishers. 71-92.

Marina Simić i Ivan Simić (2019). Država i materinstvo: (dis)kontinuiteti u politikama javne brige o deci u socijalističkoj Jugoslaviji i savremenoj Srbiji. U Adrijana Zaharijević i Katarina Lončarević (ur.). *Feministička teorija je za sve*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Fakultet političkih nauka. 221-238.

Strong, Thomas (2002). Kinship Between Judith Butler and Anthropology? A Review Essay. *Ethnos: Journal of Anthropology* 67 (3), 401-418.

Tatjana, Thelen and Erdmute, Alber (2017). Reconnecting State and Kinship. Temporalities, Scales, Classifications. In Tatjana Thelen and Alber Erdmute (eds.). *Reconnecting State and Kinship*. University of Pennsylvania Press. 1-35.

Trautmann, Thomas R. (2007). The Whole History of Kinship Terminology in Three Chapters. Before Morgan, Morgan and after Morgan. *Anthropological Theory* 1 (2) : 268- 287.

Waltner, Ann (1996). Kinship Between the Lines: The Patriline, the Concubine and the Adopted Son in Late Imperial China, In: Mary Jo Maynes, Ann Waltner, Brigitte Soland and Urlike Strasser (eds.), *Gender, Kinship, Power. A Comparative and Interdisciplinary History*. London New York: Routledge. 67-78.

White J. B. (2000). Kinship, reciprocity and the world market. In Peter P. Schweitzer (ed.). *Dividends of Kinship. Meanings and Uses of Social Relatedness*. London and New York : Routledge. 124-148.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2+2		Практична настава:
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, презентације, дискусије			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и	40	Писмени или усмени испит	50
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			